

A.L. *Tàpies Barcelona*, 1986

Litografia en diverses tintes
Paper Guarro 86,5 x 67,5 cm
Col.lecció de la Fundació Escoles Garbí

Filigrana Guarro
Imatge 81 x 67,5 cm
Ed. Galeria Joan Prats, Barcelona
Imp. Tallers d'Edicions Poligrafa SA, Barcelona

Tirada *avant le lettre* de 99 exs. n. 1/99- 99/99 i f., 25 exs. PA. n. I7XXV-XXV/XXV i f., d'un cartell editat amb ocasió de les exposicions de l'artista a les galeries Joan Prats, Dau al Set, Theo-Barcelona i Carles Taché, de Barcelona (novembre de 1986- gener de 1987).

Antoni Tàpies. Barcelona 1927-2012, pintor, escultor, gravador, cartellista català. Paral·lelament va desenvolupar una intensa activitat com a teòric de l'art. Va desenvolupar una llarga activitat artística durant la segona meitat del s.XX i els inicis del s.XXI sempre amb una profunda implicació amb Catalunya. Des dels seus inicis, molt marcats per l'exemple avantguardista de Joan Miró, Tàpies desenvolupà un estil figuratiu i simbòlic anomenat Període màgic. Al mateix temps, formà part del col·lectiu Dau al Set juntament amb Joan Brossa, Joan Ponç, Joan-Josep Tharrats, Modest Cuixart i el filòsof Arnau Puig. És a partir de l'any 1943 quan descobreix el poder expressiu de la matèria i de l'abstracció. Aquest llenguatge ja no el va abandonar i el va anar enriquint amb plantejaments progressivament més conceptuals.

LA LITOGRAFIA

Dins del projecte de dinamització de les obres del Fons d'art de les Escoles Garbí i a continuació del text que la Sra Montserrat Morales va publicar en aquesta revista sobre el gravat *Garbí als homes del demà* de Joan Miró, presento, ara, una de les obres d'Antoni Tàpies de la nostra col·lecció.

Es tracta d'una litografia que Tàpies realitzà com a cartell amb ocasió de les exposicions que l'artista va fer a les galeries Joan Prats, Dau al Set, Theo-Barcelona i Carles Taché, de Barcelona, entre novembre de 1986 i gener de 1987.

La litografia és una tècnica d'impressió que permet, a partir de la creació d'un original, estampar una gran quantitat de còpies. El seu gran atractiu consisteix en què permet actuar directament sobre el procés de creació i d'execució de l'obra trencant al màxim les barreres entre l'impuls creador i el resultat.

Per fer aquesta obra ha "pintat" cada capa de color en una pedra polida independent. La imatge definitiva sorgeix durant el procés d'impressió que consisteix en estampar, una rere l'altra, totes les pedres entintades amb el color que l'artista li havia adjudicat. La superposició de totes aquestes capes de color sobre el paper permet tot un joc molt ric en transparències i opacitats amb grans possibilitats expressives.

UNA INTERPRETACIÓ

Tàpies explica a la seva autobiografia *Memòria personal*, que la seva autèntica vocació és religiosa i que entèn i practica l'art amb una intenció sanadora (de cos i d'ànima si és que hi ha alguna diferència). Ens podríem prendre aquesta afirmació com a part de la construcció de la imatge pública del pintor seguint l'exemple de Salvador Dalí, un altre català universal. Crec que en el cas d'Antoni Tàpies és sincera. Si contemplem la seva obra en directe i no a través de la fotografia, podem sentir part de l'energia que ell hi va desplegar a través de les matèries i els signes.

Declarava obertament que les seves pintures matèriques eren una manera de canalitzar la frustració que la guerra civil havia creat en ell quan era infant. Són pintures com a murs ferits per les bales, per les inscripcions angoixades, ferits per la vida en definitiva; una vida plena de violència. I va trobar la manera d'expressar-ho mitjançant dos elements: la matèria, que li permet reconstruir la presència del mur i els signes pintats o gratats, que són els rastres de l'acció del temps i de l'home sobre aquest mur. **Per això connectem amb les obres de Tàpies: perquè ens fan pensar en moments passats, viscuts amb murs ferits com aquests com a escenari.**

També usava la geometria com a mitjà per comunicar-nos el seu ric i patidor món interior. La forma del quadre acostumava a ser un rectangle ja que els murs que prenia com a referents també ho eren. I tendia a situar els elements principals de la composició sobre els elements més importants del rectangle: els eixos ortogonals i el centre. D'aquesta manera aconseguia transmetre simplicitat i potència expressiva alhora.

A la imatge veiem una forma pintada gestualment amb una brotxa carregada amb pintura vermella. Reconeixem el moviment del braç del pintor a través del rastre dels pèls. Tàpies volia que revisquéssim aquest moviment físic i que notéssim l'energia que hi ha implicada. Hi ha altres inscripcions com la paraula Barcelona, un nas, un cor amb una fletxa que el travessa, una espardenya i un traç gestual fet amb graffitti a la cantonada inferior esquerra. I tots aquests elements estan disposats sobre un suport virtualment matèric: el rastre d'un cartró ondulat mal retallat i doblegat.

A mi em fa pensar en les persianes enrotllables dels comerços i tallers, transformats per les pintades urbanes i pel temps. Però té moltes altres possibles interpretacions. Només cal que us poseu a imaginar-les. **Potser és això el que volia l'Antoni Tàpies: que juguéssim a imaginar i que aprenguéssim alguna cosa de nosaltres mateixos en el camí.**

Finalment, m'agrada pensar en aquest article com un petit homenatge a la figura de Tàpies qui, malauradament, va morir el 6 de febrer del present any. Sincerament penso que ha estat, és i serà un dels grans mestres de la pintura catalana i universal.

Miquel Pescador Ventosa
Professor d'Història de l'Art i de Dibuix
Abril de 2012